

Elköteleződés a gyermekek túlélése mellett:

Egy megerősített ígélet

2015

Az elmúlt 25 évben, az öt éven aluliak halálozási aránya több mint a felére csökkent. Habár a folyamat nem éri el a Millenniumi Fejlesztési Célok programban megfogalmazott célkitűzéseket, amelyben a világ arra tett ígéretet, hogy 1990 és 2015 között kétharmaddal csökkenti az öt éven aluliak halandóságát, az a 48 millió gyermek, aki esélyt kapott az életre 2000 óta, egy jelentős előrelépés emberi arcát bizonyítja.

ELÉRT EREDMÉNYEK

- **A globális összefogás eredményeképpen az öt éven aluliak halálozási aránya drámaian csökkent az elmúlt 25 évben.** 1990 óta az öt éven aluliak halálozási aránya 53 százalékkal csökkent, azaz 1000 élve születésre jutó halálozás száma 91-ről 43-ra esett vissza 2015-ben. Ugyanezen időszak alatt az öt éven aluliak halálozási számadata 12,7 millióról 5,9 millióra csökkent, azaz míg 1990-ben naponta 35 000 gyermek halt meg, 2015-ben 16 000-re csökkent ez a szám.
- Az öt év alatti gyermekek halandósági arányának csökkenése jelentősen felgyorsult az elmúlt években, főként a leginkább kihívásokkal teli régiókban. Globális szinten az éves csökkenés aránya több mint kétszeresével növekedett a kilencvenes évek óta. A szubszaharai Afrikában gyorsabb csökkenést mutat az öt éven aluliak halálozási aránya, mint a világ bármely más országában.
- **Ugyanakkor globális szinten a folyamat gyorsulása sem volt elegendő a Millenniumi Fejlesztési Cél programban kitűzött célok eléréséhez.** Mindössze két régió érte el regionális szinten az öt éven aluliak halandóságának kétharmados csökkentését: a Csendes-óceáni régió Kelet-Ázsiával valamint Dél-Amerika a Karib-térsséggel kiegészülve. Ha valamennyi ország elérte volna a célokat, 14 millióval több gyermek kapott volna esélyt az életre 2000 óta.

A MUNKA, AMI MÉG HÁTRAVAN

- **A Millenniumi Fejlesztési Célok évtizedeiben elért eredmények ellenére még mindig 16 000 öt év alatti gyermek hal meg naponta - 11 gyermek percenként.** 1990 és 2015 között 236 millió gyermek veszítette életét az 5. születésnapja előtt. A gyermekhalandóság terhei azonban nem arányosan oszlanak el az államok között vagy akár az államokon belül.
- **A legtöbb öt év alatti gyermek továbbra is költséghatékony módszerekkel gyógyítható vagy megelőzhető betegségek következtében veszíti életét.** Világviszonylatban a legfőbb halálokok között még mindig a fertőző betegségek, a koraszülés valamint a vajúdas és a szülés közben fellépő komplikációk szerepelnek. A fertőző betegségek általi gyermekhalál teszi ki az öt éven aluli halálesetek közel felét. Lényeges kiemelni, hogy az öt alatti halálozások 45%-a újszülöttkorban történik.
- **Világviszonylatban továbbra is szubszaharai Afrika a legmagasabb öt éven aluli halandósági arányt mutató régió,** itt 12 gyermekből 1 már öt éves kora előtt meghal. A magas jövedelmű országokban ez az arány 147-ből egy. Az öt év alatti gyermekhalálok 80 százaléka szubszaharai Afrika és Dél-Ázsia területén történik.

- A nők oktatása létfontosságú az újszülött halálozások csökkentése érdekében. Az újszülött-halálozás aránya 2,8-szor nagyobb az oktatásban nem részesült anyáknál, mint a közép- vagy magasabb szintű iskolával rendelkezők esetében. A család vagyoni helyzete és földrajzi elhelyezkedése (város/vidék) szintén jelentős eltéréseket eredményez az újszülött-halálozás esetében.

AMI JÓL MŰKÖDIK

AZ ELSŐ 28 NAP

- Az igazolt és költséghatékony beavatkozások nagy hatással lehetnek az újszülöttkorban bekövetkező halálozások számának mérséklésében, de túl kevés anya és újszülött részesül belőlük.
- A szülést megelőző kismama ellátás és a képzett szakemberek jelenléte a szüléskor létfontosságúak az egészséges terhesség, biztonságos szülés és az újszülött túlélése érdekében. 2014-ben a szülések 71 százalékánál volt jelen képzett szakember, míg 1990-ben ez az arány 59 százalék volt. A fejlődés ellenére, 2014-ben a fejlődő országokban közel 36 millió gyermek született képzett segítség jelenléte nélkül.
- Szubszaharai Afrikában - 2000 és 2014 között - a HIV-fertőzött kismamák korai antiretrovirális kezelésének eredményeképpen több mint a felére csökkent az anyáról gyermekre történő fertőzés.

AZ ELSŐTŐL AZ 59. HÓNAPIG

- A tüdőgyulladásból eredő halálozások száma csökkent, részben az oltóanyagok gyors elterjedése, a jobb minőségű táplálkozás és a fejlettebb egészségügyi ellátás következtében.
- A hasmenés okozta halálozások száma folyamatosan csökken nagy részben az ivóvíz minőségének javulása és a szennyvízkezelési és higiéniai fejlődés következtében, továbbá a rotavírus oltóanyagok elterjedése, valamint a rehidráló sók és cink alapú kezelések hatására.
- A megelőzésre, kezelésre és teljes felszámolásra törekvő hatékony intézkedéseknek köszönhetően 2001 óta körülbelül 6,1 millió öt év alatti gyermek életét sikerült megmenteni, akik nagy valószínűséggel a malária áldozatává váltak volna. A rovarölő szerrel kezelt ágyhálók rendkívül olcsó és költséghatékony eszközei a megelőzésnek és a jövőben fontos, hogy minél több helyre eljuthassanak ezek az eszközök.

A JÖVŐ, AMIT SZERETNÉNK

- **Az öt éven aluli halandóságot érintő lendületbeli különbségek rendkívül erősek.** Ha minden országban marad a jelenlegi öt éves kor alatti halandósági arány, akkor 2016 és 2030 között további 94 millió gyermek fog meghalni az 5. születésnapja előtt. Amennyiben az országok 2000 és 2015 közötti csökkenő halandósági rátája fenntartható, akkor ebből a 94 millió gyermekből közel 25 millió kaphat esélyt az életre. Amennyiben pedig a fejlődés felgyorsul a 2030-ra kitűzött Fenntartható Fejlesztési Célok elérése érdekében, akkor további 13 millió - összesen 38 millió - gyermek életét lehet megmenteni a 94 millióból.

- **A Fenntartható Fejlesztési Célok program gyermekhalandóságra vonatkozó célkitűzéseinek elérése gyorsabb fejlődést követel meg, főként a magas halandósági aránnyal rendelkező országok részéről.** Jelenleg az öt éven aluli halandósági ráta 79 országban magasabb, mint a Fenntartható Fejlesztési Célok programban kitűzött 1000 élve születésre jutó 25 halálozás. A jelenlegi fejlődési ütemet figyelembe véve, csupán 32 ország lesz képes a 79-ből elérni a célkitűzést 2030-ra.
- A világ valamennyi régiójában találhatóak államok, ahol szükség van a fejlődés felgyorsítására, azonban Nyugat- és Közép-Afrika területén helyezkedik el arányaiban a legtöbb érintett ország.

GLOBÁLIS ELKÖTELEZŐDÉS, FELELŐSSÉG ÉS CSELEKVÉS

- Az elmúlt 25 év számtalan bizonyítékkal szolgált arra vonatkozólag, hogy a gyermekeknek tett ígéretek beválthatóak. „A megerősített ígélet” című kezdeményezés zászlaja alatt közel 180 kormány kötelezte el magát arra, hogy további erőfeszítéseket tegyen a megelőzhető anya-, újszülött- és gyermek-halálozások számának gyors csökkentésére. Ezek közül 30 kormány már a gyakorlatban is tett lépéseket.
- A világ óriási fejlődést ért el a gyermekek jogainak előmozdítása érdekében a Gyermekjogi egyezmény 25 évvel ezelőtti ratifikálása óta. Az esélyegyenlőség melletti kiállítás és az egyenlőtlenségek forrásainak „megszólitása” kulcsfontosságú lesz a további fejlődés és a gyermekhalandósági görbe javítása érdekében.
- A világ rendelkezik mindazon tudással és megoldással, amellyel még több anya, újszülött és gyermek menthető meg az értelmetlen haláltól. Tudjuk, mit kell tennünk az öt év alatti halandósági adatok mérséklése érdekében. Össze kell hívnunk a politikai akaratot, a közösségeknek kötelezniük kell a kormányok felelősségének megerősítését és globális elköteleződést kell építeni, hogy elérjük a jövőt, amit a holnap gyermekeinek akarunk.